

Marzena Matkowska

W kwestii imigracji edukacyjnych w Polsce

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 41/1, 305-318

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Marzena Matkowska*

Uniwersytet Szczeciński

W KWESTII IMIGRACJI EDUKACYJNYCH W POLSCE

Streszczenie

W gospodarce światowej od wielu lat można zaobserwować wzrost zainteresowania mobilnością edukacyjną. Rośnie konkurencja o wykwalifikowanych pracowników, w tym również zagranicznych. Drogą do ich pozyskania jest między innymi oferta edukacyjna szkół wyższych. Polska również stara się włączyć do globalnego procesu umiędzynarodowienia szkół wyższych. Ostatnia dekada przyniosła zmiany w podejściu zarówno polskich uczelni, jak i władz państwa do kształcenia zagranicznych studentów w Polsce. Celem artykułu jest próba identyfikacji zjawiska imigracji edukacyjnej w Polsce oraz jej zmian w ostatniej dekadzie.

Słowa kluczowe: migracje zagraniczne, migracje edukacyjne, zagraniczni studenci w Polsce

Wprowadzenie

W ostatnich czterech dekadach można zaobserwować wzrost międzynarodowej mobilności edukacyjnej. W połowie lat 70. XX wieku poza krajem pochodzenia

* E-mail: marzena@wneiz.pl.

studiowało około 0,8 mln osób, natomiast w 2011 roku już 4,3 mln¹. Wzrasta zarówno zainteresowanie młodzieży zagranicznym kształceniem jak i umiędzynarodowieniem krajowych systemów szkolnictwa wyższego ze strony władz uczelni. Podobne zjawisko można zaobserwować w polskim szkolnictwie. Uczelnie z Polski również próbują włączyć się w globalną rywalizację o studentów cudzoziemców. Proces ten jest bardzo istotny nie tylko z punktu widzenia korzyści finansowych poszczególnych uczelni, ale również skutków dla sytuacji demograficznej i gospodarczej Polski. Dzięki temu Polska ma szansę zyskać wartościowych wykwalifikowanych pracowników budujących potencjał ekonomiczny naszego kraju. W *Strategii rozwoju kapitału ludzkiego 2020*, przyjętej w 2013 roku, zapisano cel w postaci osiągnięcia 5-procentowego poziomu cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach do końca drugiej dekady XXI wieku².

Celem artykułu jest identyfikacja zjawiska studentów cudzoziemców w Polsce oraz próba przeprowadzenia analizy zmian w mobilności edukacyjnej obcokrajowców w ostatniej dekadzie. Celowi temu podporządkowano jego strukturę. W pierwszej części przedstawiono prawne uwarunkowania pobytu obcokrajowców w Polsce oraz zasady studiowania cudzoziemców w Polsce, w tym między innymi zasady ustalania odpłatności za różne formy kształcenia cudzoziemców w naszym kraju. W drugiej części zaprezentowano analizę dynamiki i struktury imigracji edukacyjnych w Polsce.

1. Uwarunkowania pobytu zagranicznych studentów w Polsce

Dłuższe przebywanie³ w Polsce wymaga od cudzoziemców uzyskania pozwolenia na pobyt czasowy lub na pobyt stały (osiedlenie się). Studenci cudzoziemcy muszą uzyskać pozwolenie na pobyt czasowy. Instrumentem uzyskania zgody na

¹ *Spoleczne skutki poakcesyjnych migracji ludności Polski*, Raport Komitetu Badań nad Migracjami PAN, Warszawa 2014, s. 32; M. Gońda, *Nowa ustawa o cudzoziemcach szansą na większą liczbę studentów z zagranicy?*, „Biuletyn Migracyjny” 2013, nr 45. s. 3.

² *Imigracja studentów zagranicznych do Polski*, Raport Europejskich Sieci Migracyjnej w Polsce, Warszawa 2013, s. 28.

³ Powyżej 90 dni.

pobyt czasowy jest wiza krajowa⁴. Z obowiązku uzyskania zgody na pobyt czasowy zwolnieni są obywatele państw EOG i Szwajcarii oraz posiadacze Karty Polaka⁵.

Nowe uregulowania prawne wynikające z obowiązującej od 1 maja 2014 roku ustawy o cudzoziemcach znacznie ułatwiają funkcjonowanie zagranicznych studentów w Polsce⁶. Ustawa jest efektem realizacji przyjętego w lipcu 2013 roku przez polski rząd dokumentu *Polityka migracyjna Polski, stan obecny i postulowane działania*, zawierającego założenia polskiej polityki migracyjnej. W nowej ustawie zawarto wiele ułatwień dla cudzoziemców pracujących i studiujących w Polsce oraz tych, którzy chcieliby zalegalizować swój pobyt. Najważniejsze zmiany są następujące:

1. Wydłużenie z dwóch do trzech lat maksymalnego okresu, na który cudzoziemcom może być udzielone zezwolenie na pobyt czasowy.

2. Wprowadzenie jednego zezwolenia zarówno na pobyt, jak i na pracę. Cudzoziemiec, który pracuje w Polsce, może samodzielnie ubiegać się o zezwolenie na pobyt i pracę w ramach jednej procedury. Poprzednio pracodawca, który chciał zatrudnić w Polsce cudzoziemca, musiał wystąpić o zezwolenie na pracę dla niego. Dopiero po jego uzyskaniu cudzoziemiec mógł prosić o zezwolenie na pobyt. Procedura wydawania zezwoleń na pracę pozostała bez zmian.

3. Przyspieszenie i uproszczenie procedury udzielenia pozwolenia na pobyt; czas wydawania tych pozwoleń został skrócony z 30 do 15 dni.

4. Wprowadzenie korzystnych przepisów dla cudzoziemców, którzy mają polskie pochodzenie, a także dla dzieci cudzoziemców, którzy mają w Polsce uregulowaną sytuację prawną. Posiadacze Karty Polaka, którzy zamierzają osiedlić się w Polsce na stałe, mogą ubiegać się o prawo stałego pobytu⁷.

Nowa ustawa ma, jak wspomniano wcześniej, duże znaczenie dla cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach. Pierwsze zezwolenie na pobyt czasowy dla studentów zagranicznych jest przyznawane na 15 miesięcy, a nie jak dotychczas

⁴ Ustawa o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 roku. DzU z 2013, poz. 1650.

⁵ Ustawa o Karcie Polaka weszła w życie 29 marca 2008 roku. Przewiduje ona wiele przywilejów dla Polaków z byłego ZSRR. Uprawia ona do pracy i prowadzenia działalności gospodarczej na takich samych zasadach, jak obywatele polscy, pomocy medycznej w nagłych przypadkach, zniżek na przejazdy koleją oraz bezpłatnego wstępu do muzeów państwowych.

⁶ Ustawa o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. . .

⁷ www.cudzoziemcy.gov.pl (dostęp: czerwiec 2014 r).

na rok. Cudzoziemcy, którzy kontynuują studia na kolejnym roku, otrzymają zezwolenie na pobyt czasowy na 3 lata, a nie jak do tej pory na rok. Kolejna ważna zmiana dotyczy dostępu do rynku pracy dla zagranicznych absolwentów polskich uczelni wyższych. Dotychczas, aby móc pozostać w Polsce po ukończeniu studiów, cudzoziemcy musieli znaleźć pracę przed upływem ważności zezwolenia na pobyt. Obecnie mogą ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy na rok w celu poszukiwania pracy. Rozwiązanie takie nie jest zbyt powszechne w krajach UE. Większość państw unijnych nie stosuje tak liberalnych przepisów. Tylko Niemcy udzielają takiego pozwolenia na 18 miesięcy⁸.

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym z 27 lipca 2005 roku oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z października 2006 roku⁹ określają zasady studiowania cudzoziemców w Polsce, w tym między innymi zasady ustalania odpłatności za różne formy kształcenia cudzoziemców w Polsce.

Cudzoziemcy mogą być przyjmowani na studia prowadzone w języku polskim, jeżeli¹⁰:

- a) ukończą roczny kurs przygotowawczy do podjęcia nauki w języku polskim w wyznaczonych jednostkach;
- b) lub mają certyfikat znajomości języka polskiego wydany przez Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego;
- c) lub uzyskają potwierdzenie uczelni przyjmującej, że ich przygotowanie oraz stopień znajomości języka polskiego pozwalają na podjęcie studiów w języku polskim.

Okres trwania rocznego kursu przygotowawczego zalicza się do okresu kształcenia, na jaki został przyjęty cudzoziemiec. W okresie tym przysługują mu uprawnienia osoby odbywającej studia wyższe. Cudzoziemcy mogą być przyjmowani na studia prowadzone w języku obcym, z wyjątkiem studiów doktoranckich prowadzonych na uczelniach medycznych z zakresu dyscyplin klinicznych, jeżeli przedstawia

⁸ M. Gońda, *Nowa ustawa o cudzoziemcach szansą na większą...*

⁹ Ustawa o szkolnictwie wyższym, DzU 2005, nr 164, poz. 1365 z późn. zm.; Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego 12.10. 2006 r. w sprawie podejmowania i odbywania przez cudzoziemców studiów i szkoleń oraz ich uczestniczenia w badaniach naukowych i pracach rozwojowych, DzU 2006, nr 190, poz. 1406; 2009, nr 176, poz. 1365.

¹⁰ *Ibidem*, art. 2.

dokument potwierdzający znajomość języka obcego, w którym prowadzone są studia.

Na zasadach obowiązujących obywateli polskich mogą kształcić się u nas¹¹:

- a) cudzoziemcy, którym udzielono zezwolenia na osiedlenie się na terytorium RP;
- b) cudzoziemcy mający status uchodźcy nadany w RP;
- c) cudzoziemcy korzystający z ochrony czasowej na terytorium RP;
- d) pracownicy migrujący, będący obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), czyli Islandii, Lichtensteinu i Norwegii, a także członkowie ich rodzin, jeżeli mieszkają na terytorium RP;
- e) cudzoziemcy, którym na terytorium RP udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich,
- f) cudzoziemcy, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium RP;
- g) obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich EFTA – EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej i członkowie ich rodzin, mający prawo stałego pobytu;
- h) posiadacze ważnej Karty Polaka.

W praktyce oznacza to, że osoby te wnoszą opłaty za naukę na takich samych warunkach i w takiej samej wysokości, jaka obowiązuje polskich obywateli. Po przyjęciu na studia nabywają oni prawo do ubiegania się o:

- stypendium socjalne i zapomogi,
- stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych,
- stypendium rektora dla najlepszych studentów,
- stypendium ministra za osiągnięcia w nauce,
- stypendium ministra za wybitne osiągnięcia i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe.

Stypendia i zapomogi przysługujące tym osobom są przyznawane i wypłacane tak jak obywatelom polskim, czyli ze środków budżetu państwa przekazywanych

¹¹ Ustawa: Prawo o szkolnictwie..., art. 43.

uczelniom w ramach dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów¹².

Pozostali cudzoziemcy mogą podejmować naukę w polskich szkołach wyższych jako:

- stypendiści polskiego rządu lub państwa obcego,
- stypendiści programów bilateralnych poszczególnych uczelni,
- stypendiści programu Erasmus lub innych programów międzynarodowych,
- za odpłatnością.

Wspomniane rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego określa zasady pobierania opłat przez uczelnie publiczne. Minimalna wysokość opłat za studia wynosi w Polsce 2000 euro za rok akademicki i jest różna w poszczególnych uczelniach. Przy opłacie za pierwszy rok obowiązuje jednorazowa opłata (rekrutacyjna) w wysokości 200 euro. Na uzasadniony wniosek cudzoziemca rektor uczelni może obniżyć opłatę lub zwolnić z niej całkowicie. Cudzoziemcy polskiego pochodzenia podejmujący na zasadach odpłatności studia w języku polskim wnoszą opłaty obniżone o 30%¹³. W rozporządzeniu ustalono tylko minimalne kwoty. Poszczególne uczelnie różnicują opłaty w zależności od kierunków studiów. Na przykład na Uniwersytecie Warszawskim opłaty dla cudzoziemców kształtują się w granicach 2500–5000 euro. Na kierunkach medycznych opłaty wynoszą nawet ponad 10 tys. euro. Studenci, będący stypendystami polskiego rządu lub danej uczelni, mogą ubiegać się o różnego rodzaju zasiłki, nagrody, stypendia.

2. Charakterystyka studentów cudzoziemców w Polsce

Na polskich uczelniach studiuje coraz więcej zagranicznych studentów. W roku akademickim 2013/2014 było ich 35 983¹⁴, co oznaczało 23-procentowy wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem (rys. 1). Ogólnie w latach 1990–2014 liczba obcokrajowców na polskich uczelniach zwiększyła się ponad ośmiokrotnie. Największy wzrost liczby zagranicznych studentów nastąpił po roku akademickim 2004/2005.

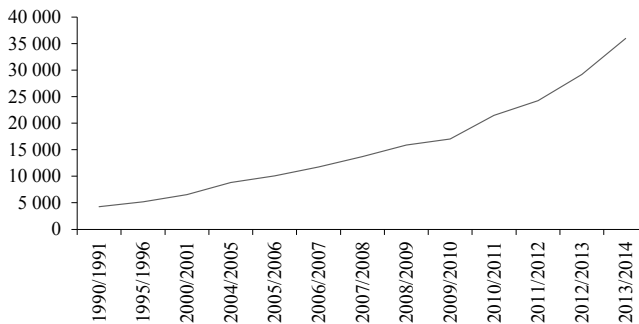
¹² www.nauka.gov.pl/podejmowanie-i-odbywanie-przez-cudzoziemcow-nauki-w-polskich-szkolach-wyzszych (dostęp: 20.02.2015).

¹³ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie podejmowania..., art. 17.1.

¹⁴ *Szkoły wyższe i ich finanse w 2013 rok*, GUS, Warszawa 2012, www.stat.gov.pl (dostęp: 20.02.2015).

Wynosił on aż 34%. Kolejne lata przyniosły wzrost liczby zagranicznych studentów średnio o 18%¹⁵. Miało to niewątpliwie związek z przystąpieniem Polski do UE, realizacją programów wymiany studentów między europejskimi uczelniami, stopniowym rozbudowywaniem oferty kształcenia w językach obcych oraz liberalizacją polskich przepisów imigracyjnych. Relatywnie dobra sytuacja gospodarcza połączona ze wzmożoną emigracją polskich pracowników do krajów UE stwarzała studentom cudzoziemcom, zwłaszcza tym spoza UE, lepsze perspektywy znalezienia interesującej pracy w Polsce po ukończeniu studiów.

Rysunek 1. Liczba cudzoziemców studiujących w Polsce w wybranych latach 1990–2013

Źródło: *Szkoły wyższe i ich finanse...*

Większość, bo 62% zagranicznych studentów, wybrała szkoły publiczne. Bliższe 85% cudzoziemców studiowało na studiach dziennych. Na uczelniach publicznych odsetek ten wynosił aż 86%, a na prywatnych 80%¹⁶. Ponad połowa (53%) kształcących się w Polsce cudzoziemców to kobiety. Imigranci przyjeżdżający do Polski w celach edukacyjnych nie potwierdzają zatem prawidłowości, że typowym imigrantem jest mężczyzna¹⁷.

Ostatnie lata przyniosły wyraźny wzrost udziału zagranicznych studentów w ogólnej liczbie studentów (rys. 2). W ostatniej dekadzie wskaźnik ten wzrósł prawie pięciokrotnie, osiągając w roku akademickim 2013/2014 wartość 2,34%. Mimo

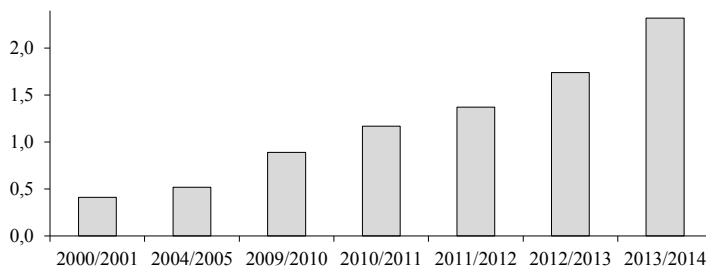
¹⁵ Obliczenia własne na podstawie *Szkoły wyższe i ich...*, za poszczególne lata.

¹⁶ *Ibidem*, s. 225.

¹⁷ *International Migration Policies 2013*. UN, Department of Economic and Social Affairs. Population Division, www.unpopulation.org (dostęp: 25.02.2015).

tak dużego wzrostu, osiągnięcie zakładanych przez rząd 5% na koniec 2020 roku może być trudne.

Rysunek 2. Udział studentów cudzoziemców w ogólnej liczbie studentów w Polsce w wybranych latach 2000–2014 (%)

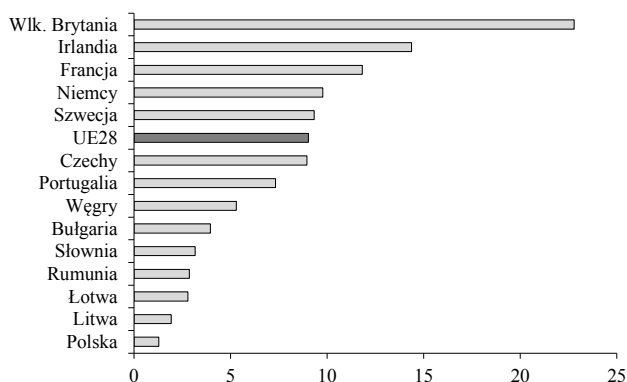

Źródło: obliczenia własne na podstawie raportów GUS: *Szkoły wyższe...*, za odpowiednie lata.

Pozytywne zmiany nie wpłynęły niestety na pozycję Polski wśród krajów UE. Udział studentów zagranicznych w ogólnej liczbie studentów lokował nasz kraj w 2012 roku na ostatnim miejscu w UE (rys. 3). Osiągnięcie zakładanego 5-procentowego udziału cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach do końca drugiej dekady XXI wieku prawdopodobnie nie zmieni naszego miejsca na tle UE. Szansą na zmianę tej sytuacji jest nowa ustawa o cudzoziemcach, która znacznie liberalizuje pobyt zagranicznych studentów w Polsce oraz daje większe perspektywy zawodowe po ukończeniu studiów. Na efekty działania nowej ustawy trzeba jeszcze poczekać.

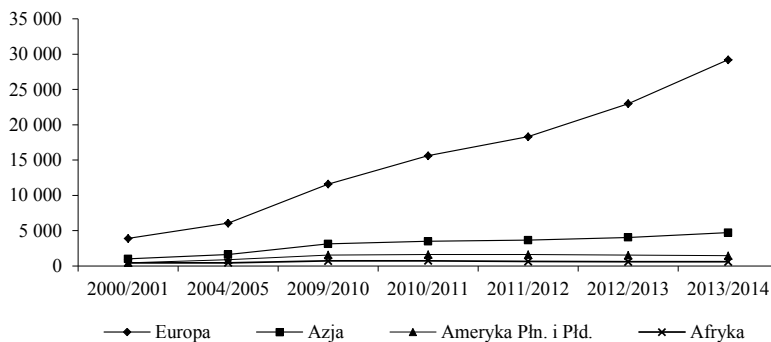
Ostatnie lata przyniosły wyraźną i wciąż rosnącą dominację studentów z Europy. W roku akademickim 2013/2014 stanowili oni aż 81% wszystkich zagranicznych studentów (rys. 4). W ostatnim okresie w tej grupie zanotowano również największą dynamikę wzrostu. Dość liczna była grupa studentów z Azji (13%). Udział pozostałych kontynentów był niewielki i wykazywał tendencje spadkową: Ameryki Północnej i Południowej – 4%, Afryki – 1,6%. Liczby te pokazują, że na pozostałych kontynentach Polska jako miejsce edukacji nie cieszy się dużą popularnością.

Rysunek 3. Odsetek zagranicznych studentów w 2012 roku w wybranych krajach UE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu, <http://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/data/database> (dostęp: 4.03.2015).

Rysunek 4. Studenci cudzoziemcy według krajów obywatelstwa w wybranych latach 2000–2014

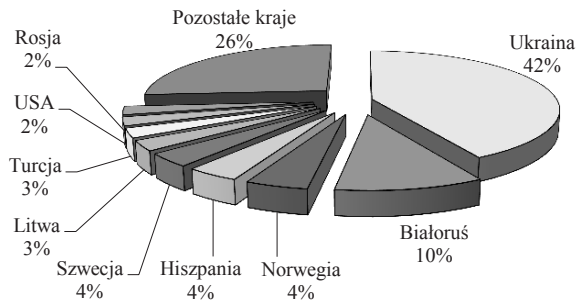

Źródło: obliczenia własne na podstawie raportów GUS: *Szkoły wyższe...*, za odpowiednie lata.

Analiza struktury obywatelstwa zagranicznych studentów w Polsce wykazuje dużą koncentrację (rys. 5). Studia w naszym kraju wybiera przede wszystkim młodzież z byłych republik ZSRR. Dominującą pozycję zajmują studenci z Ukrainy (15 123) oraz Białorusi (3743). Na studia w naszym kraju decydują się też mieszkańcy

Norwegii (1580), Hiszpanii (1361) oraz Szwecji (1251)¹⁸. Wśród młodzieży z Azji decydującej się na naukę w Polsce przeważali studenci z Arabii Saudyjskiej (688), Chin (670), Kazachstanu (521) i Tajwanu (413). Studia w Polsce wybrała też grupa młodzieży ze Stanów Zjednoczonych. Amerykę Południową reprezentowali nieliczni studenci z Brazylii (48), a Afrykę – obywatele Nigerii (124), Angoli (87) i Kamerunu (57)¹⁹. W ostatniej dekadzie nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze geograficznej zagranicznych studentów w Polsce, zwłaszcza w dominującej grupie studentów z Europy.

Rysunek 5. Studenci cudzoziemcy według krajów obywatelstwa w roku akademickim 2013/2014

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Szkoły wyższe...*, 2014, s. 138–141.

Ważną cechą studentów obcokrajowców w Polsce jest fakt, że znaczna część z nich ma polskie pochodzenie²⁰. W roku akademickim 2013/2014 studiowało w Polsce 5610 osób polskiego pochodzenia, co stanowiło 16% studentów cudzoziemców w Polsce. Studiami w Polsce zainteresowana była młodzież z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, m.in. z Białorusi, Litwy oraz Ukrainy. W roku akademickim 2013/2014 na te trzy kraje przypadało aż 80% wszystkich zagranicznych studentów pochodzenia polskiego. Inne europejskie kraje, skąd pochodzili studenci polskiego pochodzenia, to m.in. Niemcy, Rosja, Czechy. Młodzież polskiego pochodzenia

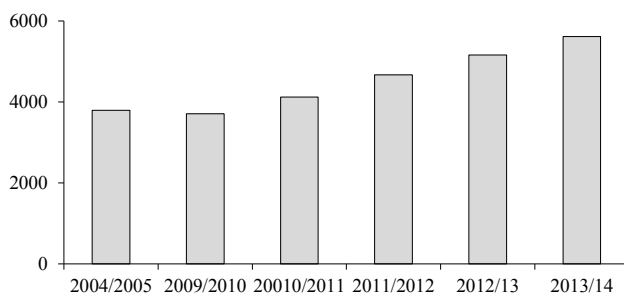
¹⁸ *Szkoły wyższe...*, s. 242.

¹⁹ *Ibidem*, s. 139–141.

²⁰ C. Żołędowski, *Studenci zagraniczni w Polsce, motywy przyjazdu, ocena pobytu, plany na przyszłość*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010, s. 57.

studiująca w Polsce spoza Europy przyjechała z Kazachstanu, USA i Kanady. Wprowadzenie w 2008 roku Karty Polaka znacznie poprawiło sytuację imigrantów polskiego pochodzenia. Pozwala ona między innymi na studiowanie na takich samych warunkach jak obywatele polscy. Jest to jeden z czynników wpływających na wzrost liczby studentów polskiego pochodzenia w naszym kraju.

Rysunek 6. Cudzoziemcy polskiego pochodzenia studiujący w Polsce

Źródło: obliczenia własne na podstawie raportów GUS: *Szkoły wyższe...*, za odpowiednie lata.

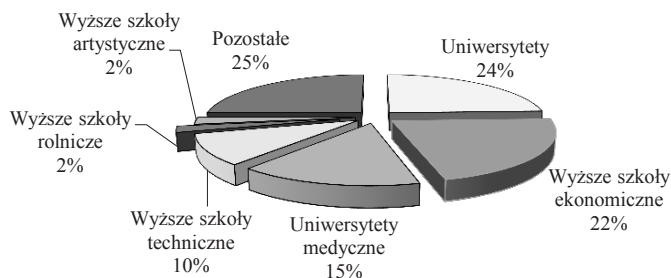
W roku akademickim 2013/2014 zagraniczni studenci wybierali przede wszystkim uniwersytety, szkoły ekonomiczne oraz akademie medyczne (rys. 7). Wśród uniwersytetów największą popularnością cieszył się Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Jagielloński. Ekonomię obcokrajowcy studiowali najczęściej na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie i w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, natomiast medycynę w Lublinie i Poznaniu. Wśród szkół technicznych pierwsze miejsce zajęła Politechnika Warszawska, natomiast wśród uczelni rolniczych bezkonkurencyjna była Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie²¹.

W ostatniej dekadzie zagraniczni studenci w niewielkim stopniu zmienili preferowane kierunki studiów. Najbardziej obleganymi kierunkami były ekonomia i administracja, która zastąpiła medycynę²². W roku akademickim 2013/2014 tę podgrupę wybrała prawie jedna trzecia zagranicznych studentów, 20% studentów wybrało nauki medyczne, a 10% – nauki humanistyczne i sztukę. Wybór medycyny jako kierunku studiów przez cudzoziemców w Polsce wynika przede wszystkim

²¹ *Szkoły wyższe...*, 2013, s. 226–233.

²² *Szkoły wyższe...*, 2004, s. 51.

Rysunek 7. Studenci cudzoziemcy według typu szkół w roku akademickim 2013/2014

Źródło: obliczenia własne na podstawie *Szkoły wyższe...*, 2013, s. 123–125.

z niższych kosztów kształcenia niż w innych krajach oraz dobrej oceny polskich uczelni kształcących przyszłych lekarzy. W efekcie medycynę w Polsce wybierają przede wszystkim studenci ze Stanów Zjednoczonych oraz Kanady, a także z takich krajów europejskich, jak Norwegia czy Szwecja. Jednak po ukończeniu tego kierunku najczęściej wracają oni do swoich krajów, które zazwyczaj oferują im lepsze warunki pracy.

Podsumowanie

Z przeprowadzonej analizy zjawiska imigracji edukacyjnej w Polsce wynikają następujące wnioski:

1 W ostatniej dekadzie wyraźnie wzrosła liczba zagranicznych obywateli wybierających nasz kraj jako miejsce edukacji. Liczba studentów obcokrajowców w ciągu ostatnich dziesięciu lat wzrosła czterokrotnie. Wprawdzie odsetek studentów obcokrajowców w ogólnej liczbie studentów lokuje Polskę na końcu listy krajów członkowskich UE, to jednak przez cały czas rośnie ten wskaźnik.

2 Wśród studentów dominują obywatele krajów europejskich, głównie Ukrainy i Białorusi. Ten kierunek rekrutacji polskich uczelni wydaje się uzasadniony. Dla studentów z tych krajów Polska jest miejscem atrakcyjnym zarówno pod względem kosztów studiowania, jak i przyszłego miejsca zamieszkania. Nasz kraj natomiast ma szansę pozyskać szczególnie cennych

imigrantów ze względu na ich wykształcenie, bliskość kulturową, znajomość języka i łatwość integracji. Studenci z krajów UE w mniejszym stopniu dają szansę na trwałe ich powiązanie zawodowe i rodzinne z naszym krajem.

3 Najnowsze zmiany w przepisach, wprowadzające znaczne ułatwienia w dostępie do polskiego systemu edukacji wyższej i rynku pracy dla młodzieży zagranicznej, są dobrym posunięciem władz naszego kraju. W obecnej sytuacji demograficznej Polski, znacznej emigracji młodych ludzi do krajów UE, niżu demograficznego na polskich uczelniach nowe przepisy są dużą szansą na złagodzenie tych problemów.

Literatura

ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/data/database.

Gońda M., *Nowa ustawa o cudzoziemcach szansą na większą liczbę studentów z zagranicy?*, „Biuletyn Migracyjny” 2013, nr 45.

Imigracja studentów zagranicznych do Polski, Raport Europejskich Sieci Migracyjnej w Polsce, Warszawa 2013.

International Migration Policies 2013, UN, Department of Economic and Social Affairs. Population Division, www.unpopulation.org.

Spoleczne skutki poakcesyjnych migracji ludności Polski, Raport Komitetu Badań nad Migracjami PAN, Warszawa 2014.

Szkoły wyższe i ich finanse, Roczniki GUS za poszczególne lata, www.stat.gov.pl.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie podejmowania i odbywania przez cudzoziemców studiów i szkoleń oraz ich uczestniczenia w badaniach naukowych i pracach rozwojowych, DzU 2006, nr 190, poz. 1406; 2009, nr 176, poz. 1365.

Ustawa o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 roku, DzU 2013, poz. 1650.

Ustawa o Karcie Polaka z dnia 7 września 2007 roku, DzU 2007, nr 180, poz. 1280, późn. zm.

Ustawa o szkolnictwie wyższym, DzU 2005, nr 164, poz. 1365 późn. zm.

Żołędowski C., *Studenci zagraniczni w Polsce, motywy przyjazdu, ocena pobytu, plany na przyszłość*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010.

IN THE MATTER OF EDUCATIONAL MIGRATION IN POLAND

Abstract

In the last four decades it could be seen an increase in international student mobility in global economy. Poland also tries to join the global process of internationalization higher educational institutions. The aim of this article is to identify the phenomenon of educational migration in Poland and analyze changes in educational mobility in the last decade. The first part of the article presents the legal conditions of stay foreign students in Poland. The next part includes the structure, numbers and dynamics of foreign students in Poland.

Translated by Marzena Matkowska

Keywords: international migration, educational mobility, foreign students in Poland

JEL codes: F22, I23, J61